

28. ԱՐԾ, ՄԱՐԹ ԵՎ ԱՂՎԻՍ

Մարթըմ կերթա գաճե:

Ուսին վիրուց կը փըրթընը վար մարթաւն, ըզմարթ կառնը, կը պիրը հետ հինը: Մարթ կերթա, կը տեսնա՝ արճ գի պիւն վե:

Արճն էլ թաթով կանը, կըսը. — Արը՛, մը՛ վախանա:

Քանը ուր ճամբախ չըկա, մարթ կը նահլանջանա, կիւնը, կերթա:

Արճ ուր փափ կը լիզը, կը լիզը, քավ կը տա վերա, կը տա հիռճիվ մարթաւն, կըսը. — Ա՛ռ, կի՛:

Մարթն էլ կուտը, քաղցըր կիւնը, մեղրը նման քաղցըր: Քանտուն էօր ըզմարթ կը շախը: Ինչ քանտուն էօր կը թումունը, արճու վախտ կը գա, ուր չըլից տիւնը տաւ:

Կիւնը, կավին կը ծակը, կիւնը տաւ, հերկեն սոտըմ կը պիրը, կը կախը տակ:

Կը մըմըռա, կըսը. — Մա՛րթ, ձեռ թա՛լ, իս ըզքյի քաշիմ տաւ:

Ձեռ կը թալը, ըզմարթ կը քյեշը, կը խանը տաւ:

Մարթուն գյեղ շանքյ կը տա թաթով, կըսը. — Դե՛, գյընա՛, Աստված խա՛ քյի: Իս իմ աղեկութին արը:

Մարթ էլավ, գյընաց գյեղ, գյընաց մատ Ամբըրեն, էսաց. — Կալավ, ճիճ արճըմ տիսիր իմ, յա՛նքյ, սպանի՛նքյ:

Ամբըրեն առից ըզխլամքյըտիր, իրը վար հերը պերնին:

Արճն էլ պիւնեն իրը տաւ, իրիշից, զուր շախած մարթ ճանջըցավ: Իթող հիտիվ մարթաւն: Ամբըրեն ուր խլամքյըտիրով տանցան, չըկանցան ինյըն հիտիվ արճաւն:

Մարթն էսաց. — Ա՛րճ ախպեր, մի՛նի՛ հիտիվ ծիկ:

Արժ էսաց. — Իս, տաւ ան էօրն եմքյ ախպեր, ինչ իս քյի կը չախեր:

Մարթ էսաց. — Ա՛րժ ախպեր, իս քյի ջարթիցի մըհա, տաւ ի՞նչ կտրիժ մարթ էր:

Արժ էսաց. — Հիսան խում կաթը կերող ը, բերախտ ը, բընե-նա՛վե ըզքյի տ՛ուտիմ:

Մարթ փախավ: Աղվիս մարթաւն ռաստ իրը:

էսաց մարթ. — Աղվի՛ս, զիմ քաւր տամ քյի, ըզձը ազատը նա արժաւ մոտեն:

Աղվիս էսաց. — Ա՛րժ ախպեր, ան վըրե՞ թըղիր իս հիտիվ մարթաւն:

էսաց. — Իս քանսուն էօր աղեկութիւն արը խա մարթաւն, վերժ ան բերախտութիւն արավ խա ծը:

Աղվիս էսաց. — Նուր գընաց ուր տուն, անունց անաթ էն ը՛ անունք անաղ կը խըմին, օր տա անաղ խըմավ, խիւքյ գըլխեն գընաց, ալ խաբար չէլավ, էլավ, գԱմբըրը խուամքըտիր առից, էկավ վար քյի, չըգըտցավ: Մըկա նուր փոշմընիր ը: Ուր տա տաւ ս՛ավատա, մեկ կանգախ թըխ պիրը, տաւ խմը:

էսաց. — Դե՛, հարողկը պի՛, մըհա ի՞նչ խամ ը:

Աղվիս մարթաւն էսաց. — Աստօն՛ սիրուն, խասը՛, վատ անաղ պի՛:

Իպը, իտու գարժ:

Աղվիս էսաց. — Ա՛րժ ախպեր, կը խըմիս, հալա քաւ հիտ-հանաժ գըտցը:

Արժ խըմավ, խըմիլաւ պես ծըռավ, քար, թուփ իտու մաչ ուր գըլխուն:

էսաց. — Աղվի՛ս, Աստօն՛ սիրուն, ըզձը նա բալից ազատը՛:

Աղվիս էսաց. — Ա՛րժ ախպեր, քաւ վուտքյիր ցըցը, քաւ գըլխիս խուրը մաչ ծան:

էլավ, աղվըսկու խաբար արավ, գըլխիս խութից մաչ ծան, վուտքյիր ցըցից:

Արաղ մատեն իթուղ, իրի, զինքյ էթալ վար աղվըսկու վուտաց:

էսաց. — Ձի թաբա, տաւ իմ ճաժ ախպեր, իս քաւ պըստիկ ախպեր:

էսաց. — Դաւ անդ արա, նա մարթաւն թոչար պան չըսիս:

Մարթ էլանվ, գյընանց ուր տուն, աղվիս էլանվ, գյընանց հիտիվ
մարթուլն, մարթ էսաց. — Աղվիս, ի՞նչ կուզիս:

Էսաց. — Կուզիմ քիւ քիւր:

Մարթ կը փոշմընը:

Կըսի. — Իս իմ քիւր չըմ ի՛տա քյի:

Աղվիսն էլ կըսը. — Մարթ, իս աղվիս իլնիմ, դիւ ըզծը խա-
պի՛ս:

Կը գան հիտիվ արծուլն. — Աստծու սիրուն իլնը, ան մարթ
բերանիտ ը, արը՛, սպանը՛:

Արծ աղվըսկուն կըսը. — Դեռիվ քյի իս թիբան իմ արի, ան ան
մարթուլն պան չըմ ըսի:

Աղվիս կըսը. — Ուր անցկուն ը, տիւ գյընա խան քիւ կուռծին,
իս գյըտիմ ան մարթ:

Աղվիս կերթա սար վե, կան կը գան ուր խանանը: Կը տեսնա՝
մեկ մարթըմ՝ խընծաւըմ գի ձեռ, կը գան:

Աղվիս անու կըսը. — Ատ ի՞նչ խընծաւը ը քիւ ձեռ, մարթ:

Կըսը. — Նա խընծաւը ինչ կնիկ ուտը, կիլնը տըղոյ:

Աղվիսն էլ կըսը. — Ատ խընծաւը տո՛ւ ձիկ:

Կըսը. — Ան խընծաւը տամ քյիկ, տիւ ի՞նչ տը տաս ձիկ:

Կըսը. — Քյի ի՞նչ կը պը:

Մարթ էսաց. — Իս մաղ շենող իմ: Ձի ոխչըրը փոսթ կը պը,
ուր շինիմ մաղ:

Կըսը. — Քիւ տուն գի դի՛ւրն ը:

Մարթ շանքյ կը տա: Կը բարըշը քանսուն մուրթ: Որտեղ
մուրթըմ թանցին, աղվիս փանցից, առից, տարավ: Չուր քանսուն
մուրթ իպի, իտու հինը:

Էլանվ, ըզխընծաւը ձեռնեն առից, իրը: Իրը ման մարթ:

Էսաց. — Քիւ քիւր տու ս՛իտա՞ ձը:

Մարթ աղվըսկուն էսաց. — Իս պատիճըմ ինկան քիւ ձեռ:

Աղվիսն էլ էսաց. — Վուր տիւ ս՛իտա, ա՛ռ նա մեկ խընծաւը,
իմ նշան ը, թան մընա խան քիւ քիւրուչ:

Քիւր ինչ ըզխընծաւը տեսավ, թուշ եզար հինը, կերավ:
Կիրիլու պես էլանվ տըղոյ: Էոր վար ավուր փուր ճիճանցավ:

Մարթ քիւրուչ էսաց. — Ատ ի՞նչ էլավ խան քյի: Անցկընեն
տարը կա, իս խան աղվըսկուն կըռիվ իմ, քյի չըմ իտա աղվըս-
կուն, դիւր տիւ էլան, իմ ըռկան գանցիր մանտ աղվիս:

Ախշիկ էսաց. — Իս խնարար չունիմ աղվըսուց:

Մարթ էսաց. — Իմ նամուս թափավ, իս տ'հրադկիմ, աղվիս պիրիմ, տամ անու:

Հարադկից հիտիվ աղվըսկեն:

Էսաց. — Աղվիս, Աստոն սիրուն, իմ քուր տըվիր իմ քյի, առ տար:

Աղվիս էսաց. — Ապա ծի էլ պեթկ չը, իս տըղով կնիկ տ'առնիմ, ի՞նչ անիմ:

Մարթն էսաց. — Աստոն սիրուն իլնը, ինչ կանիս, դախ քու Աստոն կանիս, քու կնիկն ը, ա՛ռ, տա՛ր:

Աղվիսն էլ կըսը. — Ախր Աստվածն ը պիրիի վար ծի, իս տը տանիմ, տաւ քու կաթ, իս՝ իմ կաթ: Օր տա տաւ հառաճ էօր տեր ծի, քանծ հըմեն աղեկ չը՞ր իլնը: Նամուս թափավ, նուր տըվիր:

Աղվիս ըզքուր կառնի, կը տանը ուր խանար:

Աստոն խըրանանքյով քուրուչ փուր կիծնը:

Ութ էօր վերա կընցնը, մարթ կըսը. — Տ'երթամ մատ իմ քուր, տեսնամ ի՞նչ հալը վերա յը:

Կերթա, կը տեսնա քուրուչ փուր իծիր ը:

- Վո՛ւյ,— կըսը,— քուրի՛կ, էն աղեկ տաւ քու բալից պըռծար: Աստոն սիրուն, գաղտիկ թո՛ւղ, արը՛ տուն:

Քուր կըսը. — Դատար կաց ծենե, իմ իրիկ տալ ծիկ շատ ը:

Կիլնը, ըզքուր կը խապը, կառնը, կը պիրը տուն: Հեվարիսն աղվիս կը գա տուն: Կը տեսնա՝ կնիկ տուն չը:

Ան էլ կերթա վար մարթու տըռան, կըսը. — Մա՛րթ, քու քուր տո՛ւ, իս տանիմ, վըրե՞ խապիցիր, պիրիր:

Մարթ կըսը. — Անկարելի յը, իս չը՛մ իտա:

Աղվիսն էլ կըսը. — Իս աղվիս իլնիմ, տաւ ըզծը խապի՛ս:

Մարթ կըսը. — Խարիր տարը յէլ մնա, իս չը՛մ իտա, անկարելի կուռծ ը:

Աղվիս կիլնը, կերթա մա Ամբըրեն: Ամբըրեն կարադկը, մարթ կը տանը էնտեղ:

Կըսը. — Ամբըրա՛, իս անու խուզյին անգատիցը արծու ծեռնեն, ան ուր քուր իտու գի: Ինչ արծ գըռնաց, փռշմընավ, ալ քուր չըր իտա: Անու քուր էլավ տըղով: Էլավ գարավավ էթալ վար գիկ: Էլա՛, ըսըցի խիղճ ը, առի ըզքուր, պիրը: Դանա քանը յեր քուրուչ

փուր, իճնավ: Մարթ գնդտիկ զուր քուր առից, տարավ: Մըկա կը
լնամ, կը բռռամ, չի տա: Իմ նամուսն էլ թափավ:

Ամբըրեն աղվըսկունն էսաց. — Ի՞նչ տաս ծի քաննափուլ, իս
ըզքու կնիկ առնիմ, տամ քյի:

Էսաց. — Ձենն ի՞նչ կը գն, իս շեվար իմ: Եթե ուր տու Ամ-
բըրա իս, Աստծու տնտնաստանով միր տնտ կըտորը:

Ամբըրեն էսաց. — Ի՞նչըխ տու աղվիս մ'իս, ըզքուր կամնիս
քաննափուլ, նուր ըզմարթ կազատիս, իս Ամբըրեն մ'իմ, քյենն քն-
նափուլ չառնիմ:

Ան էլ էսաց. — Ախըր իկիր վերես, քու ուզած ի՞նչ ը, ուզի՛,
ուր իս պիրիմ:

Էսաց. — Ձի փուկ չըկա իմ խարորին, գյընն՝ զի փուկըմ պի:

Աղվիսն էլ կը գն, իրիքը եօր կը տնափկանա մնչ առտին: Ան
մեկ եօր առտը տեր ըզփուկ կը մռնա հանդե, կերթա:

Աղվիս ըզփուկ կը փնխցը, կը պիրը: Կը պիրը, տա
զԱմբըրեն:

Ամբըրեն էլ կը հարհղկը հիտիվ մարթուն:

Կըսը. — Քու քուր անու կնիկն ը, պի՛, տո՛ւ անու, խիղճ ը:

Կիլնը, ըզկնիկ կը տա զաղվիս: Ասպանութին կընկան մռ-
տեն էրկու տըղա կը տա աղվըսկուն: Տըղենիր կինին հիտիվ
աղվըսկուն, կիլնին տուա:

Արճ ան կընարեն կը գն հիտիվ աղվըսկուն:

Կըսը. — Աղվի՛ս, Աստված խեր անի, քյի տըղա չըկեր, նա
հուրդի՞լց ի քու տըղենիր:

Աղվիս կըսը. — Կնիկ իմ պիրիր, ուր թու տեղ անտնարզ կնիկ
չըկա:

Կըսի. — Քու կընկան անըլ հուրդի՞լց ը:

Կըսի. — Իմ կնիկ նա մարթու քուրն ը:

Արճ կըսը. — Իս ըզմարթ շախիմ, քուր խասնը քյի՞:

Կերթա, վնար մարթու տըռան կը կայնը, կըսը. — Մա՛րթ, իս
ըզքյի շախիցը, տու ըզքուր տըվիցիր աղվըսկուն:

Մարթն էլ կըսը. — Իս ի՞նչըխ անիմ, աղվըսկու տապիր
շատ ը:

Կը հարհղկը, զաղվիս կը պիրը արճ, կըսը. — Աղվի՛ս, ռաս-
տին ըսա, քու աղեկութին ի՞նչ էլնվ խն նա մարթուն, ուր քուր
խտու քյի:

Կըսը. — Վոլա՛, ան էօր, ինչ տաւ զան պըռնիցիր, տ'ուտեր, իս զան ազատիցը, էսաց, թե՛ զիմ քուր տը տամ քի:

Արճն էլ կըսը. — Աստված զիմ տուն անվըր, իս ճոճացիր իմ, հանա խիլը չըկա իմ գըլիխ: Քանտուն էօր իս զմարթ շախիցը, վանտակ խասավ աղվըսկուն:

Աղվիսն էլ կըսը. — Ա՛րճ ախպեր, քու պես իլնը, իս չըմ շախվը: Ասպանութին խիլը տըվիր ծիկ, կըտըրճութին տըվիր քիկ:

Արճն էլ կերթա, վար աղվըսկե պունին կը նստը, կըսը. — Ահդ իլնը, չուր իս քու կնիկ չըտանիմ, իս էստեղեն չըկայնիմ:

ԸգըլՖըթով մընացած նիրս ծարավ, աղվիս, ուր կնիկ, ուր ճըժիր, արճու հանտուն չըն գըլիսնա իլնը տաւ: Աղվիս գանդտիկ գընտին կը ծակը, հուրուշ տեղ վե կիլնը տաւ: Կը գա մա մարթ, մա անիր:

Կըսը. — Անի՛ր, պի ցախանվիլնմ խանլացըցինք, տանք արճուն, անգանովինք մընեն:

Մարթն էլ կիլնը, ըգանխանվիլ կը խանլացըցը, կը կայնըցը պատի հիրիս վե:

Աղվիս կը գա մատ արճ, կըսը. — Ձենե ի՞նչ կուզիս:

Արճ կըսը. — Իս կուզիմ քու կնիկ:

Աղվիս կըսը. — Վըրե ան մեկ կնի՞կն ը, ան կնիկ չըկա՞ ախշըրքի վերա: Տու իմ քըսմաթ կտրող չիս, ծի քընի՛մ կա, քանճ իմ կնիկ շատ խորոտ ը, էրի՛, էրթանք, տամ քը խանար:

Արճն էլ ուրախութեն շաշ կիլնը, կըսը. — Աղվի՛ս ախպեր, անպա միինք ի՞նչըխ տանտակ տ'երթանք, խընամութին անինք:

Կըսը. — Ա՛րճ ախպեր, գընա՛ տըմակըմ պի, գատա թըխինք, անգանգանտա բըլանվինք, օր տա միր նամուս չըկուտըր:

Արճն էլ էլանվ, գընաց տըմակ մ'առից, իրը:

Աղվիս էսաց. — Տանտի չուր հեվարին, իս կը խանլիմ, կանիմ գատա, տաւ արը, իս կը կապիմ քյաֆիկ, կառնինք, կերթանք:

Արճ գընաց ուր տուն, աղվիս ըգտըմակ կերավ:

Մընաց, հեվարին առճ իրը:

Էսաց. — Աղվի՛ս, գատա թըխի՞ր իս:

Էսաց. — Ա՛րճ, Աստված քու տուն ավիրը, քու տըմակ անցկում էր, խանլանվ, կըպավ տապկուցը կուղ: Մեկ տըմակով ի՞նչըխ խարսնիս կիլնը: Գընա՛, տըմակ մ'էլ պի, օր ոչըմ կըտըր, մա քիչ էր:

Ան տըմակն էլ կիրավ աղվիս:

Հեվարին արճ իրը:

Եսաց. — Աղվիս, դիրիս գնտեն թըխվի՞ր ը:

Եսաց. — Աստված քիւ տունն անը, թոնիր խիւ էր, հըմեն
էլավ կուտ, գըննաց մա թորվան:

Եսաց. — Ապա, աղվիս, ի՞նչըխ տ'իլնը:

Եսաց. — Պեթկ ը տիւ հանաճ էրթաս, փետ պիրիս:

Արճ գըննաց, չուր ծառըմ մըզղախառ քաշից, իտի վար
թիվին, իպը:

Եսաց. — Աղվիս, փետ պիրը:

Եսաց. — Դե, էրկու խատ էլ տըմակ պի՛, ան գըննաց:

Արճ էրկու տըմակ էլ իպը:

Եսաց. — Ալիւր էլ պի՛, անալիւր գնտա չըն թըխը:

Արճ էլնվ, գըննաց ճաղաց անը: Կը տեսնա՝ մարթ չըկա
ճաղաց: Կիրիշը, կը խը՝ օղուն վե լիկ աղուն ը, ալիւր չըկա: Ի՞նչ
ըխ արավ, չըկանցավ ճաղաց կանացըցեր: Էլնվ, իրը հիտիվ
աղվըսկուն:

Եսաց. — Աղվիս, Աստծո՛ւ սիրուն, ճաղացպանութին քյենե
չի՞ գն, ալիւր աղանք: Չենե պան չի գն:

Աղվիս Եսաց. — Հեոոո՞, չըխ իմ խոր սանաթն ը:

Էն, արճ իկին ճաղաց:

Եսաց. — Արճ, տիւ իլի՛, նստի վար քարին, հանա ալիւր բան-
րնվը:

Աղվիսն էլ ըզճաղը ճըրխատ քյեշից, տիրըմ ճաղաց վար
արճիւն կան իրը:

— Աղվիս ախպեր, քիւ Աստծու բախտ, աղվիս ախպեր, քիւ
Աստծու բախտ, խասը՛, ըզճը անգատը՛:

Արուն, արընճիւր արճիւ գըլխեն կը չըռա տակ:

Աղվիս կըսը. — Հանա խարսնիս սըհա՞թ ը: Վուր տա տիւ չըս
կանա ճաղացըմ պանցըցը, տիւ ի՞նչըխ կնիկ տը շախիս:

— Աղվիս, Աստծո՛ւ սիրուն, ըզճը անգատը՛, ծի թոբա:

Աղվիսն էլ կըսը. — Քանի իս, տիւ հանվզնվա ինք, իս ըզքի
տ'անգատիմ, տիւ խիղճ իս, միխք իս:

Կըսը. — Աղվիս ախպեր, իմ գըլխիս վար ծը չըտատը, իմ
գըլխու քնվ ի՞նչ տ'իլնը:

Կըսը. — Բայե՛նե վուր տա կը գա՛, էրկու տըմակ պիրիս, ծեծի՛մ, առնի՛մ վա՛ր քու գըլխու՛ն:

Ա՛ն էլ կերթա, էրկու տըմակ կառնը, կը գա՛: Ըգտըմակտիր կուտը աղվիս: Ոխչո՛ր գյու՛մ կը կուռծը արճու գըլխիս հինը:

Կըսը. — Ի՛լը՛, գընա՛՛ քու տու՛ն, չուր քու գըլխիս ժըրը, նո՛ւր արը:

Արճ կերթա, քանի մ'ետր կը մընա ուր տու՛ն: Խարիտ գըլխիս կը ժըրը, կի՛նը, կը գա՛:

Կը գա՛, կըսը. — Աղվի՛ս ախպեր, դիր իս գանքյ խարսնիս, քու քյենի՛ն պի ծիկ:

Կըսը. — Աստված քու տու՛ն ավըր, ի՛մ անիր անկանդա՛ր մա՛ս-րա՛ֆ արա՛վ, քանսու՛ն կըտիր ոխչար զինից, մինքյ կերանքյ: Ա՛ն-կանդա՛ր ա՛րա՛ղ խըմանքյ, մընացինքյ քու հիվով, տու՛ չիկիր ըգքու՛ կնիկ տաներ, տու՛ ըզմի խանպիցիր:

— Աղվի՛ս, ապա՛ ի՞նչըխ անի՛մ:

Էսաց. — Պի՛, թա՛ժա մասրա՛ֆ արա՛, քու խիլքյ վուր տա, քու խիլքյ գա՛ քու գըլխիս: Գընա՛, պի՛ քանսու՛ն տըմակ, պի՛ քանսու՛ն տիկ գյինը, նուր անինքյ խարսնիս:

Արճ էլա՛վ, գընա՛ց, տըմակտիր իպը: Գյինիքյ էլ իպը: Աղվիս, ուր կնիկ, ուր ճըժիր կուտին, քյե՛ֆ կանին, արճ հանդե անուրը կը խատնը:

Էլա՛վ, տանտակ դա՛բո մ'իտու՛ ուր անիրոչ ծեռ, էսաց. — Տու՛ գա՛ր, մինքյ խաղանքյ, խարսնիս ը:

Հեվարին արճ իրը տընեն:

Էսաց. — Աղվի՛ս ախպեր, դիրիս քու թադարիքյ տիսի, էրթանքյ աներանց տու՛ն ախչիկ ուզելու:

Աղվիս էսաց. — Աստված քու տու՛ն ավիրը, գի՛ գյեղական սագ, մադա՛րեն կը զարկին, կը խաղան, խարսնիս ը:

Էսաց. — Խարսնիս ը, ապա՛ մինքյ ի՞նչըխ անինքյ:

Էսաց. — Խարսնիս ը, քը խամար ը, խալկին ի՞նչ: Գի՛ կը զարկին, անունց խամար կը խաղան:

Արճ ուրախութեն շաշ էլա՛վ:

Էսաց. — Աղվի՛ս, դե լա՛զի՛, յանքյ դիրիս:

Էսաց. — Դե՛, արը՛, մա ջըվա՛լ շըլկը՛:

Ջըվա՛լը՛մ լիկ փըթիր արա՛վ, իտու՛ արճու քամակ:

Էսաց. — Աղվի՛ս, մա ի՞նչ ը մա՛չ ջըվըլին անցկընեն ծանդըր:

Եսաց. — Վըրե՞, տաւ չը՞ս գյըտը, գաւտա՞ն յը, քաւ պերած տը-
մակտիրն ը, արիր իմ գաւտա՞ն:

Արճ անուրը, գաւխ ը՞ խատնը:

Եսաց. — Աղվի՛ս ախպեր, իս քաւ Աստծու բախտ, տաւ գաւտե՛մ
խան, իս ուտիմ:

Եսաց. — Աստված քաւ խիմ քակը, ինչ իս փըսակվա, քան-
սուն էօր ուրախութեն պան չըմտավ զիմ պերան: Է՞, գաւտեք
զըմեն խանբըրուկ ը, անեն ոըքան էրկու գաւտա՞ն յը, օր մեկ տուն
ռաստ իրը, մեկ քիւխտ տը տանք անու: Օր տա մեկ գաւտա՞ն
պակաս իլնը, ըզմի տը սպանին գյեղական:

Կիլնին, կերթան խարսնըսը տուն: Աղվիս ուր կնիկ կը խանը
խաղ, ինչ արճաւ աչկ կ'իմը աղվըսկու կնիկ, խիլք գյըլխեն կիյա,
անցկում խորոտ ը:

Կըսը. — Ա՛խ, աղվի՛ս, երանիկ էլներ, իմ կնիկն էլ քաւմու պես
խորոտ էլներ:

Կըսը. — Նա ճաճ քաւրն ը, պըստիկ տը խասնը քյի, քանձ նա
շատ խորոտ ը:

Ուր կընկան կըսը. — Տաւ տեղին խաւաւքերով իս, վաղ
կարմիր խաւաւքիր խագյը՛, արը՛, խաղա՛:

Էլըմ էլ զուր կնիկ կը խանը խաղ աղվիս:

Արճ կըսը. — Աղվի՛ս ախպեր, նա վի՞ր կնիկն ը՞ կը խաղա:

Կըսը. — Ան քաւ կնիկն ը՞ կը խաղա, իմ տեղին
խաւաւքիրով էր, նա կարմիր ը:

Ուրախութեն ծուխ արճաւ գյըլխուց կերթա:

Կըսը. — Աղվի՛ս, անպա հի՞փ տ'երթանք փըսակ:

Աղվիս կըսը. — Մախվ, իս էրթամ, էրեց կընդընիմ, քավոր
կընդընիմ, օր տա յանք փըսակ:

Աղվիս զուր անիր կը կանչը, կըսը. — Իլը՛, Աստված քաւ տուն
ավըր, քանը շուն կա, տար բահրավը նա տուն, չուր մինք գանք:

Ճըժերուն էլ կըսը. — Հանեն մեկ քարըմ պըռնեցե՛ք ձեռ, ինչ
արճ կը գա ժանու տաւռ, գյիսկ է լավան¹⁸ ուզեցեք մաւտեն:

Աղվիս կըսը. — Ա՛րճ ախպեր, դիրիս էրթանք փըսակ:

Աղվիս գարճ կը մըտուցը տուն վե: Օր կը գա, ուր շուն կը
պիրը խանտ ուր, ճըժիրն էլ քարիր կը պըռնին ձեռ:

Աղվիս աչկով կանը ճըժերուն, կըսը. — Դե՛, գարկեցե՛ք:

¹⁸ Երեխաները հարսնածի առաջը կտրում են և փող ստանում (Ծ. Բ.):

Մեծեկ քանորձ կը գանկին, շընիր կը խասնին դախ արծ:

Արծ կը բռռա. — Աստծո՛ւ սիրուն, աղվի՛ս ախպեր, ըզծը ազատը՝

Աղվիս կերթա ուր տուն, կը պախկըվը: Արծն էլ շընիրու ձեռնեն կը պըռծընը, կը փախը: Կերթա ուր տուն, ալ խիլքը գըլլիխ չըտատը, անցկում շընիր պըռնած:

Կըսը. — Աստված իմ տուն անը, իս կելնիմ, աղվըսկուն կը խապվիմ: Տիւ տատը, հալա չէ՞ իմ աչկ մեկ էլ տ'իմը աղվիս:

Արծ կը գա, վար աղվըսկե պունին կը տատը:

Կըսը. — Աղվի՛ս, անդ իլնը, դիրիս տիւ ըզբիւ խուզյին տընիս անծակ տըտում, իմ ձեռնից ս'ազատվի, իս ըզբյի տ'ուտիմ:

Աղվիսն էլ կըսը. — Աստված քիւ տուն անը, մեղավուր իս չէր, մեղավուր տիւ յեր:

Կըսը. — Ապա իս ի՞նչըխ աներ:

Կըսը. — Իս քյի շոտով թամբը արը, ըսըցը՝ գյինի խըմը, օր քիւ շուն քյի չըմթխըսնա:

Արծն էլ կըսը. — Դե՛, էրթանք խարսնիս, խալիւ անա տըրիւն իս գյինի տը խըմիմ:

Արծ կիլնը, կը գա խարսնըսը տուն: Աղվիս գյինի կը տա, արծ կը խըմը:

Արծ տիր'մ կը ծըռը, կինը մաչ գյեղին:

Աղվիս կըսը. — Ա՛րծ ախպեր, չէ՞ իս ըսըցը՝ քիւ հիտ-հանան գըլտը: Մարթ ուր աներանց գյեղ ընցկընա բեփարդութին կանի՞, ինչ տիւ կանիս:

— Աղվի՛ս, Աստծո՛ւ սիրուն, իս ի՞նչըխ անիմ, անա իմ խիլքը վար ձի չըտատը:

Կըսի. — Իլի՛ վար կարմընջին, ըզբյի թալ գյետ, բալքյի պաղիս, ռըհաթիս:

Կիլնը վար կարմընջին, գինք ճըլխթը՝ կը թալը գյետ:

Ամբըրի շընիր կանախին, կը խասնին, գարծ կը պըռնին, արծն էլ թացվիր, չըկանա փախը:

— Աղվի՛ս ախպեր, Աստծո՛ւ սիրուն, ըզծը անատը՝, — կը կանչը:

Ան էլ կըսը. — Ա՛րծ ախպեր, վիվ ծուկ պըռնը, ոռ կը թացվը:

Առ բե անալ կանին, արծ կինի հանդե:

Աղվիս կը գա, ուր ձեռ կը տա արծիւ գըլլիխ, հիրար կը տա:

Կըսը. — Թանժա՛ փեսա, իլի՛ վե, ի՞նչ իս կուղ իլի հանդե:

Ինչ թաժա փեսը բնս կանը, արճ ախ կանը, ինչ ախ կանը, աղվիս հախու կը փախը, կըսը. – Վոլա՛, նա արճ էլմել տը ժըրը, գա թախ ծը:

Կիլնը, կը գա տուև, կըսը. – Կնի՛կ, արը, յանքյ, թաժա փեսեն ուտինքյ դիրիս:

Աղվիս, ուր կնիկ, ուր տըղեկնիր կը գան թախ արճ, վոլա զարճ հանդե կուտին: Կը խաղան, կը գան ուրինց տուև, կը խասնին ուրինց մըրագ: